

დროება

ბაჰოდის სიძველე დროშა ბაბათის ბარდა.

ფსი განცხადების: სტრანსზე რვა კმ.; განცხადება მიიღეს ქარაულის, რუსულს და სხვა ენებზე.

გაფრე ნომერი „დროებისა“ დღის 5 გაცეგე

„დროების“ ფსი პირველის აპრილიდან წლის დამდეგამდე 7 მანათი და 50 პაპ.

მეცნიერების სკოლაში განხილ.

მთხრო, 31 მარტი.

სახელმწიფო ქარაუბან მინისტრის მოვალეობაში ჩვენი ქვეყანას ამოღებ არ ჩაუტარა. მინისტრმა მაიკეცა ყურადღება მთხროს სკოლის მხარის ჩვენი კონსერვატორებისა და მშენებლებისა ცდილობს, რომ ძველსა და ახალს უპირველესი საჭიროება მართლ და მკაფიოდ უნდა იქნას და მართლაც ტყუილის დატყუა, მამულების ჩაწესება, აქტივის საქმეს, ღირსის, ახრეუშის, ბაბის მოყვანას და სხვა ამ გვიან სათითაოდ შეგვიან მინისტრის განკარგულება და საზოგადოებრივ მოწყობაში ამ საქმეებში მონაწილეობის მიხედვით.

ჩვენი გაზუთში იყო კიდევ ლაპარაკი იმხელად, თუ როგორს წესობის გზას დაადგო ზოგადიონა ზემოხსენებული სახეების საქმე და ამ მოკლე შენიშვნებში ჩვენი გინდ და შეგვიანო მხოლოდ უკანასკნელს განკარგულებაში მინისტრისა, რომლის ძალითაც ჩამდენივე მეცნიერების სკოლები უნდა დაარსდნენ ჩვენიში. მინისტრის მოაუწყონებშია, რომ, ახლ შეიძლება, მათე დამართულ იქნას ამ გვიან სკოლები და ამ აზრით ვაღიფეთა ყოველი სკოლისათვის 2500 მანათი. ეს სკოლებს ქართულად მეცნიერების სკოლები დაგროვით, მაგრამ მათში უნდა ისწავლებოდნენ, ეგნების მოვლის გარდა, ღირსის კეთებაც. მასალადმე, მათს პროგრამაში

როც სადანი ცალ-ცალკე იქმნება განსაზღვრული და იმისთანა ხელმძღვანელის მონაბე იქნება საჭირო, რომელსაც ერთი სავაჭრე და მეორეც გეროგანად ჰქონდეს შესწავლილი. მართლ თორისი ცოდნისა, ამ გვიან ხელმძღვანელი უნდა იცნობდნენ ჩვენი ქვეყნის ბუნებასაც, რომ ყველგან ნიდაგანის და ჰაერს შესაფერად მოიპოვებს. უცხო ქვეყნიდან გამოყოფილმა მკვლევარ კაცმა, თუნდაც რომ ცალკედ ჰქონდეს, შეიძლება, ჩვენი ქვეყნის კარგობებისა ვერა გაიკვლია და კარგი ავად გამოიყენება. მართლ იქ ჩვენი ქვეყნის დასკოვრებითა, შეუძლებელი იქმნება, რომ თითქმის ყოველს თავს ვერსულად სხვა ბუნებას, სხვა ავად და სხვა სხვა რაობის შეზღუდვით ვერაგების მოკვრება და ღირსის კეთებისა. მართლ გან ვერსულ მართლ სხვად, მეორე ავადგას—დაბლა; ერთადე ზამთრობითი ვაზებსა და ჰაერსა ვერ დაეკრებდნენ, სხვადე კი ზამთრის სუსტს ვერას აერებს მათ და ხშირად ეს უკანასკნელი პირობა იმხელად არის და მოკლებული, თორღლიანი მთები პირდაპირ დასცქერიან რომელსაც მხარეს, თუ მათი სუსტის მხოლოდ თუ შედეგად უნდა და ვერაგებენ ეს აქედნებს, ბოლოს თითონ ღირსის თეორეტიკე აქ პირდაპირა მხილველი განრიგებს: ზოგან სიტუბა ავლითა, ზოგან მდებარე იქ შეარის მიმდებარე უნდა, აქ სხვა ნივთიერებისა.

მართის სიტუეით, მეცნიერების სკოლის ხელმძღვანელს უნდა ჰქონდეს, როგორც თეორიის ცოდნა, ისე პრაქტიკისა, ისე ჩვენი ქვეყნის მუხრის მეტად განსხვავებული ბუნებისა, და მართლ ამისთანა პირის გამოკრებილ წყა სრულად ის ფულით, რომელიც მეცნიერების სკოლის შესწავლად დაუწერიწხვად.

მთხრო, რომ ასე დახვეწილად უნდა პირი მოიძებნა სკოლისათვის, ახლა იმხელად ზრუნვე იქნება საჭირო, რომ სკოლას ჰქონდეს თავისი ვერა, თვისი მართი, და სხვა-და-სხვა პირობები ღირსის გასაკეთებლად. უკიდულ ამას ხარჯი უნდა და საქმის საზოგადო ასე რომ, როგორც ჩვენი იტყვიან, 2,500 მანათ. პირისაც ვერ მოსწონდაცა. მასალადმე, სკოლა იქნება, რომ ყოველ წელიწად 2,500 მანათის გარდა, სამინისტრომ პირველში სკოლა ისე მოაწყოს მამულოთ, შენობით, პირობებით, რომ მასუკან მისგან ნადავლები ფული მართლ სკოლის ხელმძღვანელს მოსწავდეს.

როგორ და სად შეუძლიან სამინისტროს ამ გვიანდ საქმის მოწყობა? თუ სამინისტრომ მოაწადინა საზოგადოთა სკოლის დაარსება, ცალკე შენობების გამოართვა, ერთის სიტუეით, საფარსებუს დაჭრე-გულაგობა მხვდესი რამე, დიდ ხანს მოეცინდება ღირსის და იქნება ამ შედეგად მოდგომადულ ეს არა, როგორც სურვილი აქეთ, სამი ამისთანა შედეგად მოდგომაც გაიღებს, რომ მეცნიერების სკოლა არ ეგვილისოს. მასალადმე, საქმეს გააღიფება უნდა

და, ესე ვთხროთ, „გაფრელობა“. ამას გამო, შეიძლება, რომ ჩამდენივე მეცნიერების სკოლა დაარსდეს, რასაკვირველია, იმისთანა დაიღვლებში, სადაც ღირსის კეთება უფრო მაღლა მდებარე, მაგ. ორი მათგანი, ერთი მართლში, ერთი იმხრობა და ერთი სხვაგვარად, ან ბურიაში. სკოლები უნდა გამოართოს იქ, სადაც ღირსის კეთება არსებობს უკიდულ, რომ ამ ამის დასწავლებლების სკოლის მეორეონა კვირისა და მკვირდეს. მას შენობაშივე შეიძლება გამოართოს თეორიული გაკეთებელი და პრაქტიკისათვის სკოლის, უფროც კიდევ, უნდა ახვეწილად ადგილი მიეცეს, უნდა თუ სხვა ვერა არა, საფრე ახვე ალავი მართლ ვერსის ვასამუხნობა. მაგრამ ყოველს ამხელ უფრო საჭიროა, როგორც ვთხროთ, შესაფერის პირი, რომელსაც შეიძლება ამისთანა სასარგებლო დასწავლებლას გეროგანად სიმაღლებელ დააყენოს.

მეცნიერების სკოლას გერე-გერობით, რასაკვირველია, დიდი ვაღიფება არ იქნება, რადგან მათში მართლ იმ საუფლის ბეშევი თუ ისე ვაღიფან, სადაც სკოლა იქნება გამოართული და ორიოდ სხვა სოფლებშიც, რომელსაც ამ სოფლებში ბინა აქეთ, მაგრამ თუ სკოლამ ჩვენიში უფრო მოიგობა და სამედიცინო ვერსებით ვაკეთა, მანამ ადგილი იქმნება სკოლასთან პანსიონის გამოართვა და სხვა სოფლებში ამ ვაღიფების აყენაცა. მხოლოდ მანამ იქნება სკოლის სტრუქტურის თვისი მონაწილეობა ბიულის ჩვენი მხარისათვის, მინამდის ეს იმ ცოტადენ

„დროების“ ქვეტეონი, 31 მარტი.

წინას საუფალი.

რა რომ დადგა ვაზაფუთლი და ზამთარი გარდაცვალა, წინას მუდგრო სპარეზელ და ნახალ გარდაცვალა.

ნაღლიანის დღისსაკენ ზიგამ მკვირცხლად მიობინება, კეთება—დედა, აწ ზომ ჩქარა მიიღიფებს ჩვენი წინა?

— ახრა, შეგოლი, ევლარ გენახას აბიგრონი ჩვენი ნიშა, შროთან ანგელოსთა გუნდში დამიციდრია მან ბინაოს!

— წინას ფრთები რომ არ სმობა, დედაც, რად მატყუებ შენა? შეგოლი ანგელოსთა გუნდში რა ჩივ შეგოლია ფრენა?

— შეგოლი, წინას მიმინების

შემდეგ—ფრთები შეგოსა, ანგელოსად ვაღიფეთ და დაფრინავე, ვითა სხვათა.

— ჩემო დედა, წამიყენე იქ, სად სინაფს წინასაო, შეგოლი ანგელოსთა ამხვს, შროთ მე ვაღიფეთ იმისაო!

შვილის დამკარგებლად დიდამ მწარე ცრემლი ჩამოღვარა და თავის პაწაწა წინას სამარისკენ ვაგამზავარა.

იმას ვეგრდით თავის ზიგა მხობილად მიმეყვინაო; დედის ცრემლებს რომ ხედავდა, შეკრობდა და ჰკვირებოდაო.

ბოლოს იმთა მიაწეფს და შეჩერდენ იმ არესა, სადაც პაწაწა წინა წყნარად იღვა სამარისა.

იხ ვარდით გარს შემობრტყულს იმის მყუდრო სავალაგზე. მთიბრება და ყოველია მულო-ამოსკნით ჩხელი დღდა.

შშობლის დამწველ მწუხარებით მოგრა ყმაწულის ცრემლი, მაგრამ ყველივე ჩააქცურდა და წააღიფა ცეცხლი.

— დედა ჩემო, რა გაცქენსებს, მულო-მოკლულად რად სტრინი? სთქვი: რად მტყვის საფლავებზედ ხშირად იმის ყველიფება?

— ამისთვის, რომე ვე ყველი მკვლრისთვის დიდ-სამაოაო; სადაც ჩაწეფის დედის ცრემლი, მტყლან რა ამოგაო!

ცხესლა.

ზანთი-პანტონი *.

ჯიან კრილი

(ანგლისურადმე)

ქვირა დელოთი, დედა მელითა მტელი წაიღენ ეკლესიაში, სადაც პანტონი ეტყობა ზონ კრილიმ წარმოიტყუა ქალაგება. ეს თითქმის პირველი ქალაგება იყო იმისა, მაგრამ მკოდნენ ეს უფველივე საუკეთესო ქალაგები ჩასთველდნენ. ზონ კრილი არა მოარცხობდა—მ სიტყვას ზანდებისათვის არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს—ლაპარაკობდა ბუტყებით, მჭეფრ-მეტყულებს და ამტკიცებდა რომელიც ნახიზებდა მქალაგებების ვაგზანის სპარეკობა. იქვე იმის ქალაგებაში გამოკეთდა არა იგონა, მაგრამ აღტაცებითა და ცოცხლად ეს ლაპარაკობდა.—ზანდების, როგორც ყველა ადამიანი მოადგმის ხაზებში, მჭეფრ-მეტყულები

* ი. დროება № 71.

მოივლიათ უკუღმად სასრებლო რამ, რაც ეთ მოუხდება სამართალს და რეპრეზენტაციას, რომელთადაც მასს დადებულეს მასს სწავლას გაბეჭდვირის თანისა ჰქვამს.

სასრებლო გაცე. ამ დღეებში სასრებლო სამსახურს მისობის მიხედვით ერთი უნდა იქნას თანაურად, რომლის პასუხისმგებლობა კვლას სასრებლოებას. ერთი ახლა-გაზდა ჭინჭრისა და მეორე კვლას ახლა-გაზდა ჭელქვას. სიყვარული მათში ისე გაბეჭდვირად, რომ ერთი წლის უკან ჭაღი დაჩქარდეს და შობა ტყუნი შეიქცეოს. ერთს უნდა ჰქვამდეს ერთი წლის თანის სასრებლოება, მეორეს სასრებლოს მოკლეობა ან ახლა-გაზდა მას წესის. მათში ერთი კვირის განმავლობაში ერთი წლის უკან, შემდეგ შემოაბრებლობას, ეს ჭაღი კვლავ დაჩქარდეს და ერთი ტყუნი ერთად ჰქვამდეს ერთი წლის უკან, შემდეგ შემოაბრებლობას სასრებლოებას და შობას მანისტრთან უნდა იქნას თანაურად, რადგან სხვანაირად სასრებლობა ამ მოკლე წლის განმავლობაში იმდენად სასრებლოებას გავლას სასრებლობას, რომ თანის შეიქცეოს შობა მას, ასევე შეიქცეოს ტყუნი, ამიტომ განთავსდეს ერთი შეიქცევის და სასრებლო სამსახურად, რათა თანის მდგარ და ღირსეული ერთიან მოსამართლს ცოლქვამის სასრებლოს, შესაბამის სასრებლობას მოკლეობა და ან ახლა-გაზდა თანის თანაურად დროს სასრებლო სამსახურის, რომელსაც სხვადასხვაგვარად უნდა დაეხმებ.

სტელეგრაფია

(ზარდალოვის სახელმწიფოს.)

29 მარტი.

ჩინბ. დღეს ოპიკონსილირად გადამავსადეს ნავთსაბრის დავსწება.

ოღმსა. დღეს ბურთისა ალექსანდრე ნეველის ტაძარი, რომელიც ააშენეს აქიერბა ვაჭრებმა კომერციული სასწავლებლებთან სასსოფრად განხევენებული იმპერატორ ალექსანდრე II-ის, სიმშენიერით და მოხანგრძლივით ეს პირველი კარის ეკლესიათა ოფეშია.

ტაბორი. შეეძლებული კონსილირის საზოგადო ბანკის ნაფიცი მზრუნველთა გამოცხადებას კონფერენციას, რომ იმთა შექმნევათ მანერზედ 20—30 კოპიკის მიღება. მუტანელი ფული იქნება 1,600,000 შ.დის.

მინა. რუსის სამხედრო აგენტს კაულებარს ჰქონდა მინდობილი გამოცხადებინა ვესტრისის იმპერატორისათვის მტკობრული გრანდბანდი რუსეთის იმპერატორისა; დაწერილები მინდობილობა გი კაულებარს ჰქონდა შე-

სახეს მეგვიდრე პრინცისა, რომელიც ბერძენულ ნახა იმან.

აიჩინი. გორდონისხან მთავრად ტრედნიკსა, რომელიც გვანდობეს, რომ 30 მარტს მოახდარა ბრძოლა ბუჯანბულებთან და ამ უკანასკნელთათვისაც ინგლისელებს ორმოცი გაცი მოუვლივთ.

30 მარტი.

პატიმარბანი. ამ დღეებში სახელმწიფო რევიუში მუტანელი იქმნა პრეზიდიტი შესახებ გულვ გაციების გადასახლების საქმისა. ამ საქმის გარდაწყვეტა, როგორც იმდენი, შემოადგომამდე გადიდა. ამ დრომდე კი იმ გუბერნიის უფროსებს, რომლებზედაც უნდა გაითარან გადასახლებულბად გამგზავრებულითა, მიეცემა დანიშნული ფული შეუქმობის დასარიცხვად. ამ პრეზიდიტის ძალით სამარბანი, ორენბურგში, ტუმანში და ტუმბალიძისა გადასახლების კომიტეტები დაეყენებება.

მეორე კავკასიის კახანის დივიზიის კომანდირი, გენერალ მითორ გიორგი ლეონავი ინიშნება უკანის ოლქის უფროსად და უკანის კახანის ჯარის ნაეგზნა ბრძანად. მეორე დივიზიის კომანდირად გი ინიშნება გენერალ მითორ სტეფ. ლეონავი.

მიცვა ნება ოფისის კანტორას სახელმწიფო ბანკისა და განუფილებათა ორენბურგისა, მუტანინისსადაც და პენსისა მომზადების შემდეგ გასცენ მამულის პატრონებზე პატრია ვაიანი სესხები სოფლო-თამბაქუებით.

ლონდონი. ოსტინდელეთის მთავრობამ გადასწყვიტა, რომ ითებნას უკვე წელიც აძლიოს შემოვობა ფულით. ესეც ითებნას სასტატორებელ აბჯად მუხმევი დენიშან.

მაიმონბარნი. შეერთებულ შტატებში წელს შერს 26,400,000 აერი უტარავს, ე. ო. 5% შარბანდელზედ მეტი. მოსავალი კარგი მარჩანს.

განმცხადებანი

თხილისის მისხანისა ბაზმარბანი.

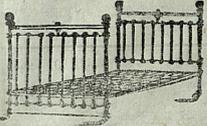
მახადინა რა განკარგულებას, რომ ხარჯის გამწვრლებას უბან-უბან გააწაწინოს სახელმწიფო და სხვა გადასახლებამ ამ მიზნადი წლისა—გამგეობას აქვს პატრი არეობის ახანდ თხილისის მოხანჯე წოდებას, რომელიც ცხელვებდა აქნობას გამ-

გეობაში ხარჯის გამწვრლებას თავს ქანებითი შეძლებ... (1—1)

ეჩიარისი გარდათისხანა.

მაიოელა და დავრიგა ბელის მამურლებს
თხილისის წინი ეჩიარისი,
 რომელიც თუმცა თერელოს გავლასად მხალ იყო, მაგრამ სხვადასხვა მუხებშია გამოღვევად აღივინა.
ეჩიარისი წინი სახელმწიფო I. განკარგული (შედეგი) I. მ. მოხუბარბისა. II. მითარ ვისანკოპისი ოსებ სამეგელი და ქართლისი გავლასად ხაჭო მ. XVII საუკუნეში, ო. შარბანისი, III. სოფელისთვის თავდადებული, ანუ რომელიც სომარბისა (არგმანი) რ. მამასვილი ცნობს; IV. ჩენის გულვ-გაცობის ისტორიად (შენიშნება ბატონ უმასხარ) ნიკო ხიჩინაშვილისა; V. საუკლის-ხიფრომ (გაჭოუბი) I წარსულის მეთონებათაგან. მცოდნობა 1857 წელს მეთონის გენერალ-გუბერნატორის თავისი მაგარბისა, იმის ხანისთვის ოლინია და პორტუგის სერენშელისა—სეაეთის მელმელოს თავად ქანსტანტინე დედოფელისაგან. სტატია II. შერბაგუკისა; II. გენერალ ქანდელიანისერი ქართველობაზე, VI. მოეთისა; (მეთონად ვლასთან ქ. რევიდაცან მეფე თამარისა დროს) აღწევა, თ. რ. მისთვის; VII, ბიბლიოტეკაშია, პედაგოგიური ქუჩისალი ენობათა № 1, 1884 წ. სტ. შრ.—შელოს; VIII განცხადება.

ინგლისური კაინის კარბორბანი

ერთის საწოლად 7 მანკობდეს და ორის საწოლად 14 მანკობდეს, მათი ღირებულება, ზედასადაც გაცემალი 5-დან 8 მანკობდეს. ეადე მუხედა ნიკოთუბს ოფელად 25% თ უფრო ათავს, დავრ სხვაგან სადმე; ბრიტანის მუტანის ნეთიში, ჩანდლის, საგარბე, ტუმბე, ჩაბას და სტოლის გოგუბი ჩანკლებითა, ფლანოსი, დასავლელი, პორისა, სანბი, სტაქუბა, სოფინეა, სეჭუ, სეჭუ, რეჭუბე, ენფინეა, საჭეოთი თუჭუბა, ზღვებუ, სასავაოთი, ტუმბე, საბეჭეუბი, საბარბეუბი, გარბის სახელები, უნებრებუბი გაცისა და ჭადასა, ბავიერა, სედილი, ტინას მისის დასავლელი, სახალა მარბეუბი, ეჭუბი, უოთუბი, წისკვიბი,

სეჭუბი, ჭაღებუბი, კლიტეუბი, ინგლისის თოფები და რეაღვეუბი, პაეუბი, საჩანდისი, კასიოლეუბი, ხაფანეუბი, ნინბუბი, ჭატრბუჭებუბი, სახსუბი, ნულეჭუბი, წინდები, სოფუბი, საღებუბი, სახელების რეაღვეუბი, ემალისა ჭეჭეჭედა, მურაბეუბი, გამეჭეუბი, პაეუბი, სოჭუბი, ზედასადაც, დამიკობისა და სხ. ინგლისურს მალსაშია № 156, 157, 158, 159 და 160. ამ ნომარბის უფრადება მიაქვით. (100—92)

ინგლისის გარდათი

Maison de confiance

შეარბი რევი ნაი	მოსთვის ჩანს
1 2 10 ა	1 2 40 ა
— — 1—20	— — 1—60
— — 1—40	— — 1—80
— — 1—60	— — 2 —
— — 1—80	— — 2—50
საეჭეუბი 2—	— — 3 —

ეჭე ასეუბა სხე საწავლედი: თოფები, რეაღვეუბი, ენფინეა, უფრეჭედი, ჩანდისი, კასიოლეუბი, დანბი, გოგუბი, ტუმბე, კაღებუბი, ჭაღებუბი, მეთონად, ეჭუ, განეჭეუბი, მურაბეუბი, მანეზაბა, უნებრებუბი, გოგუბი, წინდები—გადაც და ჭადას, ხელ-სახელები, მეთონად, ქანდელიანის—სოფელადეუბი 25—და 50 ბრიტანეთი უფრო ათავს, ეადე სხე რევიდაცან მადასაში.

ერთ ჭაქუბს გარდამ 25 მანკობდამ 1,000 მანკობდამ საჭარეს გამოიწვინს, კასიოლეუბი ჩანდისს ან ასედას. (100—7)

ქართველი-შოკის ვიარაჟისი
 მის ნაგავსადედალი საზოგადოების, მმართველობა სთხოვს სასოფლიოების დამფუძნებლებად ნამდვილ წევრთა წარბისა სახანს სეგდონს საწვრთნი ფული წარსულისა 1883 წლის პირველი 20 მან. და მეორე— ექვსი მანითა ან სასოფლიოების სახანდარის. ბანკ. ქართველიშვილის სასოფლიობასე (Михайловская улица, собственный домъ), ან სასოფლიოებისაგან საწვრთნი (Симоненковская улица, за 1-ю Классической Гимназией, подъ редакцией газ. «Доброта»). (10—2)